

WANDELPUZZELTOCHT

Hattem

Grote of Andreaskerk - Stadsmuur - Daendelshuis - Nederlands Bakkerijmuseum -
Dijkpoort - Anton Pieckmuseum - Molen de Fortuyn en nog veel meer!

Afstand: 1½ km

Wandelpuzzeltocht door Hattem

Welkom in het romantische hanzestadje tussen IJssel en Veluwe

- In deze wandelpuzzeltocht van ca. 1½ km worden 24 multiple choice vragen gesteld over allerlei interessante bezienswaardigheden die je op je route door Hattem zult tegenkomen. De antwoorden op deze vragen zijn soms eenvoudig te vinden op informatieborden die vlakbij - of tegen de gevel van - de desbetreffende bezienswaardigheid zijn aangebracht. Er zijn echter ook een aantal vragen die je niet zo maar 1-2-3 kunt beantwoorden. Hierbij is het de bedoeling dat je de bezienswaardigheid of attractie daadwerkelijk bezoekt óf raad vraagt bij de VVV c.q. de plaatselijke bevolking. Uiteraard staat het je vrij om het internet te raadplegen. Kortom: Aan jou de keuze hoe je de puzzeltocht maakt!
- Het is niet noodzakelijk om de wandelpuzzeltocht vanaf vraag 1 te doorlopen. Je bepaalt zelf bij welke vraag je wilt beginnen;
- In de puzzel kom je achter de antwoorden bij vraag 13 t/m 24 de volgende notatie tegen: A<getal> -> P<getal>. Voorbeeld: A3 -> P7. Dit betekent dat de letter achter het antwoord op vraag 3 de 7^e letter vormt van de oplossing van deze wandelpuzzeltocht (NB: De letter "A" staat voor "Antwoord", de "P" voor "Positie");
- De tocht kan het beste in de periode april t/m half oktober worden gemaakt. De kans dat alle toeristische voorzieningen open zijn, is dan het grootst.
- Alle antwoorden van deze wandelpuzzeltocht kun je terugvinden op: <https://www.puzzeltochtonline.nl/wandelpuzzeltochten/nederland/gelderland/hattem/antwoorden>
- Heb je vragen over deze wandelpuzzeltocht? Laat het ons weten via: info@puzzeltochtonline.nl.
- We wensen je veel plezier toe bij het maken van deze wandelpuzzeltocht!

Belduna

Legenda

Routebeschrijving puzzeltocht

Toeristische achtergrondinformatie

Colofon

Tekst, fotografie en vormgeving:

Marco Durieux

Copyright puzzeltocht:

©2019-2022 Belduna

We beginnen onze toeristische wandelpuzzeltocht op de Markt bij de toren van de **Grote of Andreaskerk**.

1. Uit welk soort steen bestaat de kern van deze toren?
  - a. Uit kalksteen M
  - b. Uit arduin IJ
  - c. Uit Bentheimer zandsteen F
  - d. Uit baksteen S

Uiteraard gaan we het interieur van deze 15^e eeuwse kerk bekijken.

2. Welke naam draagt het fraai gedecoreerde orgel aan de lange zijde van de kerk?
  - a. Bourdonorgel A
  - b. Flentroporgel W
  - c. Claironorgel L
  - d. Siegelorgel O

Recht tegenover de kerk - op Kerkstraat 2 - vinden we **pand De Zon**.

3. Welke functie heeft dit pand in het verleden **nooit** gehad?
  - a. Koffiehuis N
  - b. Hotel T
  - c. Stalhouderij S
  - d. Hospitaal E

Aan de overkant van de straat - op huisnr. 1 - zien we het voormalige **logement 't Vosje**.

4. Welke bekende Nederlandse dichteres is in dit logement te gast geweest?
  - a. Aagje Deken (1741-1804) V
  - b. Henriëtte Roland Holst (1869-1952) T
  - c. Annie M.G. Schmidt (1911-1995) E
  - d. Mies Bouhuys (1927-2008) Z

We verlaten de Markt aan de zuidzijde en gaan rechtdoor de Adelaarshoek in. Op huisnr. 3 bevindt zich het **Pand der Liefde**.

5. Hoe is dit pand aan haar naam gekomen?
  - a. De Liefde is de naam die de eerste bewoners in 1626 aan hun woning gaven H
  - b. De Liefde is de achternaam van de eerste bewoners van deze woning in 1626 J
  - c. Tussen 1626 en 1815 werd dit pand gebruikt als huis van lichte zeden M
  - d. Dit is helaas niet bekend A

We wandelen verder door de Adelaarshoek en komen op huisnr. 18 terecht bij de **Voorburcht**.

6. Welke bewering is juist?
  - a. De Voorburcht wordt ook wel Ridderzaal genoemd G
  - b. Het is het laatste restant van het machtige kasteel van de hertogen van Gelre R

- c. De muur is hier 1,60 meter dik D
- d. De rest van de burcht - langs de volledige straatzijde - brandde in 1889 af O

Aan het einde van de Adelaarshoek gaan we rechtdoor onder twee bakstenen poortjes door (zie foto rechts). Het laatste poortje heet het **Daendelspoortje** (zie foto rechtsboven).

7. Welke poort bevond zich in de Middeleeuwen op deze plaats?
a.	De Nieuwstadpoort	R
b.	De Tinnepoort	K
c.	De Dorpspoort	P
d.	De Wapenveldse Poort	S

We wandelen terug door het Daendelspoortje. Na slechts enkele meters gaan we rechtsaf de stenen trap op en komen terecht op de stadsmuur. Recht voor ons zien we een tuinprieel met een rieten dak. Hier vinden we een informatiebord over **Frederik Adolf Hoefler** (1850-1938).

8. Welke bewering is juist?
a.	In 1930 werd Hoefler bevorderd tot generaal der Artillerie	A
b.	Hoefler is oprichter van het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem	L
c.	Hoefler heeft in verschillende functies en hoedanigheden veel werk verricht ten dienste van het industrieel en militair erfgoed	N
d.	Koningin Emma kwam zo nu en dan bij de familie Hoefler op bezoek	G

We vervolgen onze route over het wandelpad en dalen enkele treden af naar de Korte Kerkstraat. Vanaf dit punt hebben we een weergaloos mooi doorkijkje naar de Grote of Andreaskerk (zie foto rechts).

We gaan hier eerst linksaf en net voor het bakstenen poortje van het Hoge Huis (16^e/17^e eeuw) rechtsaf. Even verderop komen we terecht op het Kerkplein. Hier zien we aan onze rechterhand een wit gebouw. Dit is de voormalige **Franse School**.

9. Welke functie had dit gebouw in zowel de 1^e als 2^e Wereldoorlog?
- a. Het deed dienst als herstellingsoord voor gewonde soldaten B
  - b. Het deed dienst als Centraal Distributie Kantoor N
  - c. Het deed dienst als opvanghuis voor vluchtelingen I
  - d. Het deed dienst als gaarkeuken V

Direct na de Franse School gaan we rechtsaf de Kerkhofstraat in. Links - op huisnr. 9 - vinden we het markante 17^e eeuwse **Daendelshuis**.

10. Welke bewering is juist?
- a. Dit pand dateert uit 1691 O
  - b. In dit pand woonde de weduwe van de beroemde Hattemer patriot en later admiraal Herman Willem Daendels (1762-1818) G
  - c. Daendels is geboren in de Kerkstraat N
  - d. De rechtervleugels van dit huis zijn nog ouder dan 1691 U

Even verderop - op Kerkhofstraat 13 - komen we bij de ingang van het **Nederlands Bakkerijmuseum**.

11. Hoe heet het gedeelte van Hattem waar dit museum zich bevindt?
- a. De Voorhof R
  - b. Het Warme Land T
  - c. De Kerkbuurt C
  - d. IJsselzicht S

We bereiken de Ridderstraat. Recht voor ons zien we de voormalige **Ridderhof** (huisnr. 25).

12. Hoe heet de gemeenschappelijke weide waar de Hattemers hun koeien konden laten grazen?
- a. Hoewaard E
  - b. Bongerd D
  - c. Kuiperij K
  - d. Knorrenburg A

Vanuit de Kerkhofstraat lopen we linksaf de Ridderstraat in. Na 130 meter slaan we rechtsaf. Dit is de Kruisstraat. Aan haar andere zijde wordt ze bewaakt door de markante Dijkpoort: het trotse symbool van Hattem!

Maar voordat we hier naar toe gaan, wandelen we eerst naar **pand "Het Ancker"** op Kruisstraat 22 en het witte **Vroedvrouwenhuisje** direct rechts gelegen van de stadspoort.

< Hattem's trots: de Dijkpoort, gezien vanuit de Kruisstraat

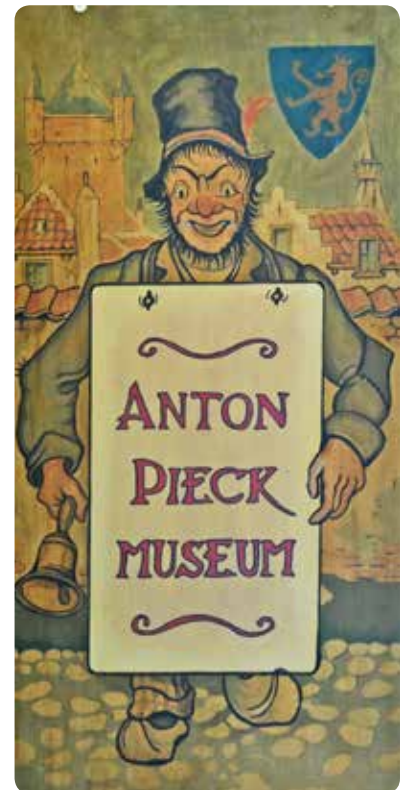
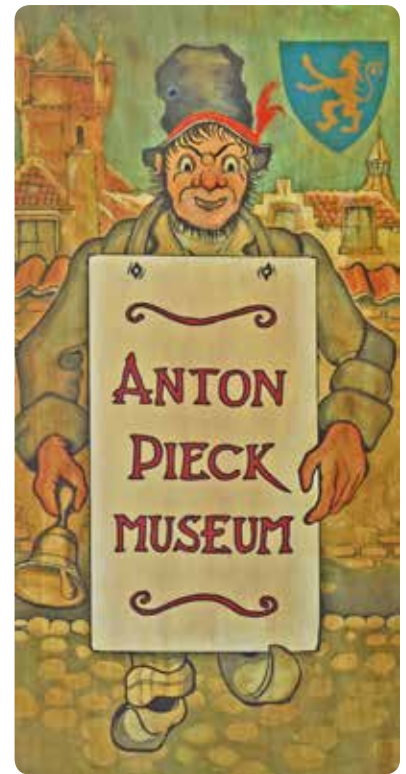
13. Welke functie had pand "Het Ancker" in 1560?
- a. Het deed dienst als tapperij A4 -> P3
  - b. Het deed dienst als klokkenwinkel A4 -> P11
  - c. Het deed dienst als schipperscafé A4 -> P6
  - d. Het deed dienst als bonbonatelier A4 -> P9
14. Hoe wordt het Vroedvrouwenhuisje ook wel genoemd?
- a. Het huisje van de "Wiese Meid" A8 -> P3
  - b. Het huisje van de "Wiese Vrouw" A8 -> P5
  - c. Het huisje van de "Wiese Moer" A8 -> P1
  - d. Het huisje van de "Wiese Zuster" A8 -> P10

En dan is het nu tijd geworden voor de **Dijkpoort!**

15. Welke bewering is juist?
- a. Deze stadspoort dateert uit de 15^e eeuw A2 -> P2
  - b. In 1908 voerde de beroemde architect Pierre Cuypers de restauratie van deze stadspoort uit A2 -> P9
  - c. Buiten deze stadspoort stond een jongere voorpoort met twee vierkante torens A2 -> P7
  - d. Tussen deze stadspoort en de voorpoort lag een nog jonger bolwerk A2 -> P4

Net voor de Dijkpoort gaan we linksaf en komen terecht op de Noordwal. Na 175 meter zien we aan onze linkerzijde de nieuwe ingang van het **Anton Pieckmuseum**.

16. Welke bewering over Anton Pieck is onjuist?
- a. Hij werd op 19 april 1895 in Hattem geboren A10 -> P3
  - b. Hij werd in zijn werk vooral geïnspireerd door het verleden en dan met name de 19^e eeuw A10 -> P6
  - c. Tijdens de Tweede Wereldoorlog vervalste hij vervoersbewijzen en andere documenten. Daarnaast verleende hij onderdak aan joden en hielp ze aan onderduikadressen A10 -> P10
  - d. Vanaf 1951 is hij nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van het sprookjesbos in attractiepark de Efteling A10 -> P8

We wandelen verder over de Noordwal en zien na enkele meters recht voor ons - op Molenbelt 7 - een grote **stellingmolen**.

17. Welke naam heeft deze molen?
- a. De Hoop A7 -> P8
  - b. De Vlijt A7 -> P12
  - c. De Fortuyn A7 -> P5
  - d. De Passiebloem A7 -> P11

< Het atelier van Anton Pieck in het gelijknamige museum

Op Molenbelt 1-3 vinden we het **pand "Molenbelt"**.

18. Wat toont de gevelsteen aan de voorzijde van dit pand?
- a. De belegering van Hattem in 1629 A3 -> P8
  - b. De voormalige Dorpspoort A3 -> P11
  - c. De bouw van de standaardmolen in 1553 A3 -> P4
  - d. De bakkerij annex winkel van de familie Visser A3 -> P5

We gaan linksaf de Achterstraat in. Op huisnr. 46-48 zien we de witte panden van het **Voermanmuseum**.

19. Welke vaste collectie komt niet voor in dit museum?
- a. Munten en penningen A11 -> P8
  - b. Beeldende kunst A11 -> P9
  - c. Archeologie A11 -> P3
  - d. Historie van Hattem A11 -> P12

We keren terug naar de Molenbelt en gaan links om de waterpomp de Kerkstraat in. Dit is de winkelstraat van Hattem. Aan onze linkerzijde bevindt zich het **geboortehuis van Herman Willem Daendels (1762-1818)**.

20. Welke positie bekleedde Daendels in zijn sterfjaar 1818?
- a. Stadsbestuurder A12 -> P6
  - b. Legeraanvoerder A12 -> P9
  - c. Gouverneur Generaal van Nederlands-Indië A12 -> P10
  - d. Gouverneur aan de Goudkust (Ghana) in Elmina A12 -> P2

Circa 80 meter verderop, zien we op de hoek Kerkstraat 27 / 3^e Walsteeg een **woning uit 1633**.

21. Van welk gebouw zijn de stenen afkomstig die tijdens de restauratie in 1972 werden gebruikt voor de achtermuur?
- a. Van de gesloopte stadsboerderij A1 -> P8
  - b. Van de gesloopte Dorpspoort A1 -> P1
  - c. Van het gesloopte slot De Dikke Tinne A1 -> P7
  - d. Van de gesloopte molen De Hoop A1 -> P2

Tegenover Kerkstraat 27 wandelen we de 2^e Walsteeg in. Na 50 meter gaan we rechtsaf de Achterstraat in. Deze vervolgen we voor 110 meter tot we de Kruisstraat kruisen. Hier gaan we rechtsaf. Op Kruisstraat 6 vinden we **pand "De Hulk"**.

22. Waarmee wordt het sloopstijl "de Hulk" vaak in verband gebracht?
- a. Met de bond van hanzesteden A5 -> P7
  - b. Met de Nederlandse Staat A5 -> P4
  - c. Met het hertogdom Gelre A5 -> P10
  - d. Met de rivier de IJssel A5 -> P6

Op de hoek Kruisstraat / Markt bevindt zich het 14^e eeuwse **Heilige Geestgasthuis**. Tegenwoordig maakt dit pand deel uit van het stadhuis van de Gemeente Hattem.

23. Wat is in dit historisch pand tijdens restauratiewerkzaamheden teruggevonden?
- a. Een aantal middeleeuwse zuilen A9 -> P12
  - b. Een aantal munten uit het hertogdom Gelre A9 -> P10
  - c. Een aantal 15^e eeuwse manuscripten A9 -> P2
  - d. Een aantal 17^e eeuwse wandschilderingen A9 -> P5

Onze laatste stop in deze puzzeltocht is de **Waag en Hoofdwacht**. Dit pand vinden we direct links van de Grote of Andreaskerk op de hoek Markt / Kerkhofstraat.

24. Welke delen van het gebouw werden verwijderd toen het in de 19^e eeuw een schoolfunctie kreeg?
- a. Het barokke balkon en de statige lantaarns aan beide zijden van de ingang A6 -> P8
  - b. De buitentrap en het barokke balkon A6 -> P10
  - c. De buitentrap en de grote waagdeuren A6 -> P4
  - d. De statige lantaarns aan beide zijden van de ingang en de grote waagdeuren A6 -> P9

Dit was de laatste vraag van onze toeristische wandelpuzzeltocht door Hattem. Je hebt nu in totaal 12 letters én 12 letterposities verzameld. Deze vormen gezamenlijk de naam van een gebouw dat op de plek heeft gestaan waar zich nu het tuinprieel met rietendak (zie foto op pagina 4) bevindt.

Weet jij naar welke naam we op zoek zijn? Vul dit woord tot slot hieronder als oplossing in.

Succes!

OPLOSSING:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----

Vond je deze toeristische puzzeltocht leuk?

Probeer dan ook deze eens:

Wandelpuzzeltocht: Zwolle

Afstand: 4 km

Bezienswaardigheden:

o.a. Grote of St-Michaelskerk, Overblijfselen stadsmuur, Broerenkerk, Peperbustoren, Museum "De Fundatie", Sassenpoort, Zwolse Balletjeshuis.

Disclaimer:

Belduna stelt zich aansprakelijk noch voor enige schade onverhoopt ontstaan door onjuiste informatie in deze puzzeltocht, noch voor schade aan jouw persoon, je medegenoten, je eigendommen of aan derden tijdens het maken van deze puzzeltocht.